

Baltijas Semkopis.

Upstelejams:

Nedakzijas mahja, Selgava, Kaitolu-eeld № 2.
Riga: Schilling'a, Kapteine un Luhana grahmatubodis un pee lopmanna Verchendorff, pil. Kallu-eeld № 13. Šitās pilsehtās: viisas grahmatu-bodis.
Uf laukeem: pee pagasta - waldehm, mahzitajeem,
Skototajeem, sc.

M a f f à :

Ar Peelikumu: par gadu 3 rub., par $\frac{1}{2}$ gadu 1 r. 60 f.
 Bes Peelikuma: par gadu 2 rub., par $\frac{1}{2}$ gadu 1 r. 10 f.
 Par pesejutishchanu ar pastu us satru eksemplari, ween' alga' waj ar jeb Bes Peelikuma, jamaška 60 kap. par g. un 35 kap. par $\frac{1}{2}$ g. Sludinajumu s peenem wiñas apsteljanas weetias pret 8 kap. par siñtu eindau.

A. gads.

Riga, tanī 25. oktobrī.

Nº 43.

Lihds ar Baltijas Semkopi ik nedelas isnahkt Peelikums ar stahsteem un derigu laika-kawelli;
maksā 1 rub. par gadu, 50 kap. par pusgadu.

1878.

Saweeem lasitajeem.

"Baltijas Semkopja Peelikumu" us nahloshu 1879. gadu tāhdā wihsē paplašchinadami, kā šchodeen tē peeliktais prōwesnumurs rāhda, mehs zeram, neween faweeem zeen. laſitajeem pa prahiam darijuſchi, bet ari lihds ſchim Latweeſchu rakſtneezibā ſajustu truhlumu nowehrſuſchi. Katrai jo wairak attihſtitai tautai ir neween ſinifki, politiſki un pamahžidami, bet ari derigu ſtahſtu un humoristiſgi-ſatiriſki laikraſti. Scho beidsamajo Latweeſcheem pa dākai truhka, pehz tam kād wezās Peterburdsneezes peelikums nobeidsahs. Tadehl mehs jau ſchini gādā mehginajam ſcho robu pildit. "Balt. Šemk. Peelikums" pa tam ir nezerot ahtri iſplatiſees un pilnigu uſtizibu pee tautas eeguwees; tas muhs pamudina ſoli tahlak ſpert un to pee tāhs paſchas zenaſ paplaſchinat. Bet lai iſdewejam un redakſijai ſhee puhlīni netiftu wiſai gruhti padariti, tad abi greeschahs pee zeen. laſitajeem un tos mihki aizina muhs laipni pabalſtit zaur abonentu wairoſchom, zaur apſteleſchanahm pee laika un zaur derigu rakſtu eefuhtischanu, weena alga preeliſh kahdas nodalaſ. Katrs laikraſts tikai tad ſekmigi war uſplaukt un zaur to alaſch jo pilnigaks palitt, kād pate tauta to pabalſta, tam ar laipnibu naht paſihgā. Mehs zeram tā ſtrahdajuſchi, kā mums naw wiſ jakaunahs un janosarkſt iſſakot, kā mehs no wiſas ſirds un ar wiſeem ſpehleem eſam puheļjuſchees tautas garā un labumā, un kā tadehl mehs ar tautu eſam faweenoti nesaraustamahm ſaitehm. No wiſas ſirds pateiſdamees par to laipnibu un mihleſtibū, to zeen. laſitaji mums lihds ſchim tik leelā mehra parahdijuſchi, tad nu muhsu luhgums ir: tauta gribetu ſchihs dahrḡas ſaites uſturet un ſtiprot un tā mums dot eefpehju, pa uſſahlto zeku bes bailehm, bes ſchaubischanahs ari jo projam ſtaigat un tam mehrkum tuwotees, tas katrai walſts- uſtiziſai un attihſtitai tautai ſprauſts!

Redakcija.

Saimneezibas nodafa.

Wehstule no Tehrvatas.

(Beiqumis).

Lai gan Tehrpata ir maſala pilſehta ne kā Riga, Nehwele un Zelgawa, tad tomehr wina ir tanī ſinā ſawahm leelakahm mahſahm preelfshā, kā winai ira pastahwiga iſtahdes weeta ar waijadſigajahm ehļahm, kuras teek ar Widſemes ekonomiſkās ſozietaſe peepalihdsibu no kahdas akziju beedribas preelfch latru gadu noturamahm lopu un ſemkopibas rihlt un raſchojumu iſtahdēm uſturetas ar nosaſijumu, kā tanis arweenu pehz trim gadeem teek ari wiſwiſadi industrijas (amatneezibas, fabriku un mahſlas) raſchojumi iſtahditi. Schihm ikgadiga- jahm iſtahdēm ir blakam winu wiſpahrigajam mehrkim un uſdewumam, pamahzot un uſmudinot ſchejeenes ſemkopibu zelt un weizinat, ari teizamais praktiſkais noluhrs, ar laiku ſheit eegroſit labu un derigu waiflaslopu tirgu, kursch lai newis ween Widſemi, bet ari wiſas kaiminu gubernijas ar labahm waiflasugahm apgahdatu. Kā ſchinī ſinā jau labs eehahkums darits, redſams no tam, kā gandrihs wiſi pahrdoschanai atwestee lopi, kā ari moderneezibas raſchojumi, tiluſchi par deesgan aug- ſahm zenahm pahrdoti. Schahds waiflaslopu tirgus ir wehl no leelaka ſvara ewehrojot Kreewijas konfurenzi ar labibu. Tadeht Baltijas ſemkopjeem waijadſetu fahkt dauds wairaf par lopu audſinaschanu ruh- petees, par ko agraki „Balt. Semkopī“ jau deesgan tiziſ runats.

Schigada iſſtahde bija tikai weenkaſhrscha un tika notureta trihs deenas, no 26.—28. augustam. Ar preeku waru ari apleezinat, fa ſchigada iſſtahde, uſ kuru ari domenu-ministerija bija fa ſamu meetneefu fon Gierſa ı. atſuhtijuſe, bija wiſas nodatās bagataka un pilnigaka ne fa pehrnā. Ari apmekletaju, kuru ſlaitlis ſneedſahs lihds 6000, bija gandrihs otrtikdauds ne fa pehrn. Pebz iſſtahdes ſatura wina eedalijahs 5 nodatās: 1) ſeellopu nodala, 2) ſirgu n., 3) maſlopou n., 4) ſemkopibas rihku un maſchinu n., 5) moderneezibas, ſaimneezeibas, ſehflu, meschkopibas un mahjtschaklibas (Hausfleib) nodala.

1. nodalā bija 86 numurōs īmuki un dahrgi peena un galas
lopi īsstahditi. Tē bija wiswīfadas leelopu īugas, gan Schorthornu,
Dūfrihsu un Anglu, gan Dūuundeeschu, Bielanceeschu un Igaunu īugas,
tā tihras, kā arī jauktas, pa pīlnam redsamas. Starp wehrscheem bija
diwi it ihpaschi winu leeluma un īmaguma dehl eewehrojami. Abi bija
gandrihs 2 arīchinas leeli; pīrmais no Schorthornu īugas īwehra
2016 mahrzinu, otrais no Dūfrihsu īugas 2222^{1/2} mahrzinas; abi
peedereja Ēssena k. iš Karolas. Gowu zena īneidsahs lihds 100 rubl.,
wehrscheu lihds 250 rublu. Pīrmo godalgu, ministerijas ūelta medalu,
dabuja Manteuffella grāfsenes Dūfrihsu-īugas bulis no Sarumuišhas.
Besi tam wehl īchini nodalā īsdalija 5 īudraba un 4 brongses medaļas
un dasħus ußslawesħanas rakstus.

2. nobala bija pildita ar kahdeem 50 pa leelsakai dalai sklaisteem, lepneem un dahrgeem ehrsekeem, firgeem un fehwehm. Tur bija gan baroti un spehzigi darba-sirgi, gan koschi un stalci brauzamee, gan smalki un weegli jahjamee sirgi apbrihnosami. Bes tam wareja ari wisadas labas sirgu fugas, gan tihras, gan jauktas mahzitees pasiht. Te sklaistais un lepnais Arabeets un ritschotais Igaunis, tur freetuus zeetais Ardeneets un tchaklais skrehjejs Anglis un tahtak isturigais wilzejs un darbineeks Kreems un Baschkeeris. Sirgu zena bija no 200—800 rublu leela. No darba firgeem dabuja pirmo godalgu, sozietetes fudraba medalu, Petersona f. Igaunu ehrselis no Bremen-muischas, kuru ari zirkus ihpaftchneeks Biniselli stipri wehlejabs pirst. No brauzamajeem firgeem dabuja pirmo godalgu, fudraba medalu, Waltera f. Arabeetschu ehrselis no Repsmuischas, un no jahjamajeem dabuja pirmo godalgu, fudraba medalu, Nollena barona Anglu fehwe is Lunjas; bes tam isdalija wehl katrai schkurai weenu brongses medalu un ussylamefchanas-raffius. Katru deenu tila, tauru musikai spehlejot, diwreis koshee, staltee sirgi no stalpuischeem pa leelo brihwo plozi, fas isskahdes widu atrodahs, apmekletajeem par preelu iswadati.

Preefsch 3. nodalas bija loti mas massopu atwests, laikam tadehk, ka labas aitu un zuhku fugas wehl mas eeweefschahs. Sutdownu fugas auni, teki un aitas ar jehreem, bija trihs aisaaldobs, un Berkishiru

un Suffolku žugas kūli, wepri un zuhkas, ar lotti ſmuleem un glüde
neem ſimeneem, bija 6 aifgaldos iſſiahditi.

4. nodalā atradahs visvisadi arki, ezesīcas un višadas semkopibas un faimniezibas maschinās iſſlahditas no Fridricha I. Tehrpatā. Že ihpaschi eeweħrojamas bija ari schujamās maschinās, no kura hni wiss-wairak tika diwduhreenu rokas-maschīna „Saxonia“ no Müllera f. Dresdenē eeweħleka. Tuwumā strahdaja ari weens „pulsometers“ no Dischbeina f. iſſlahbits. Pulsometers ir jaun-īsgudrotā maschīna, ar kuru war uhdeni un zitūs schidrumus pozelt gaisā zit tif ween-augstu grib.

5. nodala bija eeruhmeta leelajā apakajā industrijas iſtahdes ehlā. Starp semkopibas raschojumeeem ſweeſti un feers eenehma pirmo weetu. Pa wiſam bija lihds 29 moderneeziņbas daļbu nehmjuſčas, no kura hmt tika 4 ar ſozietetes ſudraba medatahmu, 6 ar brongſes medala hmu un daſchas ar uſſlaweſchanas ralsteem pagobatas. Tīk jauku un labu ſweeſtu un feeru, kā to no ſou Gūrgensa iſ Uſilas f. iſtahdit, es nebiju ſawā muhīchā wehl ne redſejis, ne ehdīs. Bet ari ziti, tā Rudes, Krøgha, Eſena, Anſchliža, Thyeſena, Gerbera un Roſenpflauzera fungi bija toti jauku, dſeltenu un gařiſhigu ſweeſtu no ſkahba un ſaldo kreijuma un leelas, ſmukas peena un kreijuma feeruripas no 2—4 podu un lodes no $\frac{1}{2}$ poda ſmaguma iſtahdijuſchi, kas ari wiſi algaš un uſſlaweſchanas dābuja. Tē bija gan toti labi pakaltaſitais gahrdais Limburgas, Brioles un Ementales feers, kā ari treknais Edames, Hollandes un Franzuſchu kreijuma feers noproweſjams un dabonams. Ari 6 ſemneeku moderneeziņbas no Rasteru zeema bija deesgan labus un teizamus raschojumus iſtahdijuſčas.

Gewehrojot zīk tahlu moderneeziba jau Vidzemē un Zgaunijā altihstijusēhs, eewehezjot kahdu jo bagatu peinu wina prahrtigi un derigieegrošita un wadita atmet, ar ūlumijahm janoschēhlo, ka Kursemes pagasti tik neprahrtigi un weenaldsigi atstahja ne-eewehezrotu sawa ruhpigā un gahdigā gubernatora f. Lilienfeldta ļ. uſaizinajumu, dibinat moderneezibas školas, kuras buhtu wiſai ūmei jau loti leelu ūwehtibu atneſuſchās. Augsti zeenijamais gubernatora ļ., pats kreetnis tautas ūfaimneezibas pratejs buhdams, Kursemes ūsemopeju truhkumus un waijadsibas ūkaidri atſihdams, tureja ſā labs waldneeks par ūawu ūeenahkumus, dorit uſ tam uſmanigus un zelt labus un derigus preeſchlitumus preeſchā, bet pagasti wehl ūchoreis neſpehja wina ūabprahrtibu un ūabwehlibu pilnigi apkert un atmieta, kā jau daschreis paſaulē notizis, paſchi ūawu ūabumu un bagatibas awotu. Waj tad patēsi now neweena pagasta Kursemē, kas zeen, gubernatora ļ. preeſchlitumu wehleis lai pahrdomadams un pee atſihchanas nahldams, to leetu nopeetni rokā nemtu un iſmehginatu, jeb waj wiſi Kursemes ūemopji, gluſchi ne-eewehezrodami jaunlaiku pahrgroſijumus un pagehrejumus, wehl arweenu grib tehwu-tehwu pehdās ūtaigat? Nē, nē! Droſchi zero, ka jo deenās

Sadishwe un siniba.

G a p u i s.

(Stahns, stipri tapinatahm domahm.)

(Beigum's.)

Bilites jauki dseedaja un bija pilns gaijs la mudscheja ween. Nahza wiſas ar seedeem mahjā. Uj walareem bija melni mahluli redsam. Lailam drijs buhs leetus, bite aplam nekrahpj Staigajot pa dohrsju atweldsinadama gaijs, maniju la galwa it skaidra un weegla atkal metahs. Nu pahmehjos par pirmitejeme neekeem, te biju darijis un nojehdsu, la galwa no ilgas gulas bija tahda apbuluse bijuse. Tomehr negribeja aismirstees sapnis, tas nesuda un nesuda atminai. Gedams asaidā sahku attal to pahdomat.

Putra bija laba un ehdeens brangi īnekeja. Nu, tas ar nebija ne kas jauns, man jateiz Greetschaj par godu, ka īchi, kaut gan jau padſihwojuse atraikne, tomeiħ nebija kaut laħda schħulabru, bet wijsur weħl mudra, tsħallia un laħrtiga. Spodribu un tħriġa bija jau minn-dan id-ebdusus ħas, wareja fajżi ar pateċċbu: spodrumis bija minn-wieen-padsmiatais bauslis. Schelhomju, bħodas, karotess, spaniſħus un wijsus zitn traulus — tħihrs un sposħus maġġat un berxi, wina til pat ma ġej wareja peemirxi, la latru riħi kruſtu mest, lad no gultaš laħpa. Tapeħżejj ar ehdeens bija garshieg, ko wina wahrija. Es li ħidu īchim biju glušči meerċebijs ar sawu fainmeezi. Bet tagħad man nerwilok prahha naħxa: wa jad weħl labal neħmekefu lad mana Bizzżejt wahritu? Wa jad trauli un karotess jo glixtali ne-iſiliktos, lad wina ar sawu rozinu saliltu u galda? Una wina to ar precku darihs, jo kaudis teiż, ka ta labprahet eifot fuलna un laida, no fainmeezibas ne kien ne-aħra jolees. Tas man patiħk, īchmi buhixand wina aktar glušči peħġi mana prahha. Labal muhixhem weż-pu isim palik, ne ka apnejt laħdu iſ-slatinatu mamseliti, taħdu plahnu qaldini u nebeju, tas vilseħħa kemm aktar kien ne-żi.

jo wairak attihstibai us preefschu ejot un ihsiglihtibai eesafknajotees, dascham labam beidsot azis atdarisees un winsch atsihs, ka ari sche wairs newar palift ka hijis, ka newar wairs pehz sawa tehwa weza tehwa wihses dsihwot, bet ka leelakahm dsihwes waijadsibahm tonotees, ari wairak jaruhpejahs par leelakeem eenahkumeem un pelnas awoteem.

Blakam jaufajeem, gahrdajeem moderneezibas raschoujumeem bija ari iſtahdili wiſadi deesgan eewehrojami attihstibas moderneezibas rihti un maschinās no Werelshagina iſ Maſlawas, no Lunda iſ Kopenhagenes un no Hofmaya iſ Tehrpatas. Tahlač atradahs tanī paſchā nodalā wehl ſenikobibas un meſchkopibas ſehklas wairak kā 100 prowēs. Klemenis iſ Rostokas bija iſtahdijis zaur Andersu Tehrpata, ſarkana, baltā un dſeltenā ahbolina ſehklas, par furahm wiſch ſozietetes ſudraba medalu iſpelniyahs. Sarkana ahbolina ſehklas atradahs pehz Dr. f. Knieriema iſmeklejumeem tikai 0,31 prozents ſwefchu dalu un 93 prozentī no ſehklahm dihga; ice paſchi ſtailli bija pee baltā ahbolina 0,76 un 92 proz. un pee dſeltenā 0,22 un 82 prozentī. Dahrneeks Beders bija daſchadas derigu ſahlu un meſchkopibas ſehklas, f. Stryks jaunus preeſchu un eglu ſtahdus, Mülverſtadtis milſigus roſchu ſartupelus un f. Sivers no Wez-Ruſtmuiſchas bija $132\frac{1}{2}$ mahrz. ſmagus rudiſu iſtahdijis, kuri tika iſdaudzinati par tahdeem, kahdi ſcheit wehl nemaj ne-efot peedſhwoti. Kurjeme turpreetim eīmu dſirdejīs no 136 mahrz. ſimageem rudiſem, kuri te buhtu wehl leelakus brihnumus ſazehluſchi. Starp daudž ſitahm derigahm ſaimneezibas ſeetahm negribu atſtaht ne-peeminetas jaulas oſcha alus-muzas un wahtis, kas deenishchel bija wiſas tuſchhas, tad ſawadu jaunu biſchu-ſtropu un it ihpaschi jaunu ſinkuſtlu, maſchinu ar pamīnu un ſpahneem, nosauktu „Teileuse Pareydt,” pee kuras wairak ſrahoneeku, fatris 60—100 mahrzinu linu par deenu iſkulſta. Preekſh ſinkopejeem wiſa loti eewehrojama. „Kulſtilla” ir taiſita pehz lahdas 1873. gadā paſaules iſtahde redjetas linu fulſtichans maſchinās un ira dabonama pee Nolkena barona, Lunja pee Tehrataš.

Beidsot gribu wehl pasinot par mahjtschallibū jeb rokas- un audeju darbeem. Zauki, glihti un pat mahkstigi mahjtschallibas rašchojumi bija iſtahditi no Baraniusa koses meitu-darbasſolas, Tehrpatā, no Wendawas meitu-draudſessſolas, no ſhermu mahju privat-meituſſolas un no „Marijas palihdſtibas“ („...ga meituſſolas“) Tehrpatā. Bet zil daudz pat ar weenfahrſcheem lihdselleem war panahlt, peerahdija wadmalaſ baki, austis un iſtahdits no Elmana Lenas, kas bija til ſmalks un glihts darbs, ka wiſch no Anglu audumeem nemas nebija iſſekiramis; wina tika ar piermo godalgu, ar ſozietaſes ſubraba medalu pagodinata. Kahda otra audeja, Harraka Anna, iſpelnijahs brongſes medatu par glihti austu wilaini.

Gewehrojot, fa ſhee abi ar godalgahm krontee andumi un wehl daschi zii mahitſhaſſlibas raſchojumi bija no laueneezebm. Daguneetebm.

wahziski študeret, ſchuhſchanu un puzmahkerſchanu un bei tam wehl to labato: waſarðs ſehneem apalſch rolaſ pa eelahni waſatees un mihlinatees. Mahjās pahnahluſhas zita darba wairs neſin, la rihtōs wehlu zeltees, bet eelam no midſena leen, janodſer turpat laſeja, lo maheſi jeb deeneſteeezi laſt japeenehs. Wehz iſzehluſhes, bada apalſkites, laſa lahdū romanu jeb ralſia mihleſtibas wehſtules. Zita darba taſda gan neſin. Waj taſda til pat daudſ labuma ne-eneſtu manā mahjā, la ſoka bildeſ iſtabaſ laſta? Kā ar tahdū waretu aprunatees par fainmeezibū, par lopu kopschanu un par jeb lahdū zitu prahdig uñ derigu eerikti? No tam jau wiña nañ ne ſapnojuſe! Kā nu muhs ſirdis jaſlanetu? Klas ta par dſthwes beedreni buhlu, laſ mani neſapraſtu, ar kuru newaretu ſawas domas iſmainit, kurai newaretu atklat ſawu ſirdi? Né, lai labee gari mani paſarga no tahdas, marbuht wehl buhlu domaſis un ehdis, ja nebuhtu eenahzis preekſh-puijis praſit, waj wehl buhſhot weſt ſehlu uſ lauka, iſweſto eſot jau iſſehzis un weens ſirgs wehl ſtaſi, waj to buhſhot weſt peſeet uſ ahbolina. Lai paſteel ſirgs kur bijis, atteizu un gaſhju paſihgā iſwest wehl ſehlu uſ lauka. Apſlatijeſ ſahda ſeme, naħju ī'mahjā ar zeetu apremiſhanoo tuhdač jaſt uſ Pumpineem. Apſeglojiſ ſirgu un muġurđ ſahpis, laidu no mahjahm riſſaheem projahm. Duħlancis biſa ſtaizdris gaħjejs un tam ar weizahs tezeſchana. Alasch pałianiſees, eejweedſahs un gaħja la put ween. Beſſh liħdien un weenads, ſlaikem liħlumeem ar ween taħlač ſteepahs. Bet manas domas nebijs miſ til weenadas, taħs maiflaħs pa galvu ju lu julahm. Djenis ir raibs un raiba grāhmata raiba, bet manas domas biſa wehl reiħbaſ. Klas tur buhs? Kā mani uſnemis? Tur ne ſad ne-efmu bijis, til zil ne zil paſiħtams eſmu. Waj til nebuhtu gudrač greef atpaħa? Bet newareju, ſħilita la weens ar wiſſchanu buhlu tneq wilžis.

Jau prahs sahla jaunaks un preezigaks palift, kad pamaniju ka esmu gandrihs tuwu kruszazlam un eraudsfiju aridjan kahdu bahbu eijam. Tilo biju itin laikt zeka juhtihm, jau schi bahba drabhsch schlersahmu man pa zolu pahri. Kad tevi nelabais! Ko nu daritz? Apvireni strau un domajiu. Tashak iahs nedrihsleiv moi kubichu

īsstahditi, deretu ari Latweesħu freetnās, tħasslaas audejas un fkaistōs rokas-darba daritajas darit usmanigas, lai winas jau laiku ħoseem brahnas ausħot fagatrawojahs u ħażkofsho 3. wispahrige īsstahdi Riga, ka lai winahm buhtu eespehjams dauds leelakha flaitla un meħra ar fawwem jaufajeem, glixtajeem, raħxojumeem peedalitees, ne fä beidsamajas Riga un Jelgawas īsstahdés. Daċċam labam buhs finam, ka ari starp muħsu tautas-mahsaħni atrodahs daċċħos pagastōs un draudsfes weillas un isweizigas audejas, kuru audumi pilnigi liħdinajahs Anglu buksinam un zitahm pirkahm brahnahm. Tadehk buhtu loti jausi underigi, kad tilkpak ziti Latweesħu salfraxxi, ka ari isweens, kam tautas gods, flawa un labums ruħp, u jaizinatu - un usmundrinatu muħsu freetnās, tħasslaas un isweizigas audejas, rakkitajas un daritajas tautas-mahsaħas, lai winas wijsadu wijsie mairak jeb majal preesċi īsstahdés, kuru nahkofsho wasaru isriħkos, strahdadamas rauga Zgħaueetes, kuras tur laikam ari buhs, pahrspeht. Baur to tiktu Latweesħu freetnajahm, weissħajahm daritajahm un audejahm dorits eespehjams, par jawi is-weiżib, tħallibu un puħlineem peenahzigo, aktlahto atħiġjanu un pagodinashanu ispelnotees, deret zitahm tautasmahsahm par labu preesċi fihmi un tautas godu un flawu sawā wijsie pawairot.

Uzterotees, ka beidjamajās isstahdēs tā Rīgā, kā Jelgavā, zelzrahditaji zaur isstahdi bija tikai Wahzu walodā dabonami*) un tādēļ bija komitejām daudž pateņu pahrmetumu no iſſtahdes apmelletajiem un no Latweežhu laikraasteem jādīro, un eewehrojot, kā turpretim Tehrpatas iſſtahdes komiteja tā schogad, kā ari pehrū un aīspehrn, bija ari preefch ūaneem Igaunu apmelletajiem zelzrahditajus winu walodā apgāhdajuſe, newaru atskaht ne-iſſazijis karšu wehlešchanos, kaut jel tresshās wispahrigās iſſtahdes komiteja Rīgā liktu wehrā semkopju leelakās dākas patceļo pagerejumu un kaut nahkoſcho reiſi ari preefch minas apgāhdatu zelzrahditajus Latweežhu walodā, lai ari Latweežhu semkopjeem, kas Wahzu walodas neprot, laſot un finot, kofatra leeta nosīhīmē, kā winu ūauz un kas winu iſſtahdījis, atlektu iſſtahdes pilnā svehtiba un lai tresshā leelā Rīgas iſſtahde nebūtu wairš Latweežcheem tikai azumirklīgs, jaunks un īpihdoſčs, bet gluſchi nepaſihstams un nesaprotams azupreeks.

Semkopibas paweizinafschanas leeta.

Semkopiba ir zilweku fadsihwes pamata-akmins, it ihpaschi preefsch
aniatneezibas un tirdsneezibas; semkopiba now tahds amats, ko reisi
cemahzijees pehzak war strahdat, het weena no tahm jaufakahm, lai
gan gruhtakahm jinibahm, ko ari studeerè un par kuru ir dauds grah-

^{*)} „Valt. Semkopis“ bija gan ari Latveesku valodā programu iš ūjau rehīsimu līzis drukat, bet tas pa daļai bija nepiņigs, pa daļai — jaur leelu steigshānos — vilns mainī.

pahrgalwneeks! Wezi laudis mahza: tad dodees zekla un seewischlis tow pahret schlehrfahm par zelu, tad raugi woj nu tai usschaut ar pahtagu, jeb grefees atpalal un uskem zitu zelu; zitabi labi ne-isees, nelaine buhs preelsch. Tas pals laurinus laufatis schlehrfahm par zelu pahrfreijot. Panahki to seeweti gan buhru warejis, betai usschaut ar pahtagu newareju; man nemaj nebija pahtagas. Ko tif ilgi domajahru tahlas. Gahja attal knaschi us preelschu un jaū wareju eeraudst Pumpi istobas jarkano jumitu, wehl deimit minutes un — es buhruh pee winas. Un te edomajotees man gahja aulsts un tarfts zaur dfishlahm un gar mugut laulu us angeschu. Te peepesch izelahs no sieneem satis un nostapisees, laisch teicham schlehrfahm pa zeku, furgam gar paichahm preelsch-lahjahn, us kruyneem, doth projahm. Zahnit Zahnit kom tu man spiht! Woz tew un laweem radeem ne-ejmu ar ween lahwi barotees sawa selmen? Un tu man sagatavo nelaines pirti! Atpalok greeft wair newareju, redseju laudis fehswidu un wini laikam mani ar redseja; biza leels launs gandrihs pee wahltrem greeft aplahri un jaht atpalok. Kopfahmees, laudu paturvi eelshch, domadams: iai nu eet la edams. Sehlswidu maiss eelainisch amaurinu apaudis un wirs ta bija stiipra foka lehne preelsch frega peesefchanos. Zuh lehnahm peejahnu kloht, nolahpis luhkoju labi stiipri preeset sawu duhlanu. Kaut gan feedams pamani, fa kambara logds kas rehgojahs; tomehr nemaj ejis us tureen ne pametu, nodnruh wehl semal un gahju zaur masajacem lahjuhertineem us iqabu un teesham eelshch. Durvis attafot, man sichw preti stalto mehjha, itin tapat la sihw winu biju redjejis, ta schi bija gehrbushehs. Pascha austu, fuhkahn scrippnahm lierte winas stalto angumu ta eetehrpa un til luhdseni peegua, ta neweenas krunzmas pa zaur leeluma glahsi nebuhtu pamant warets; kleites rumpis, ne par ihju, nedj par garn, paschä mehjä; swaheli nesjaanehsa wiis grühdas, bet wairaf nela pahri zeli wehj istruhja, ta la winas naigä lahjina, djsellenä mihtnu pastala ee-autu, loti dsjejga iflatijahs. Pascha stehrbeles bija luhdsen, giudenas un tihras; newis fa pee daschahm, lam kleite weltahs no pakatas, ta pahroahm aste un hauka semi. Sinams, daudfreit, taydahm stehrbeles mehjä buht netihras un noschlehrfahm. Sasweizinajees cesahku par ijo un to runat un beidsot apwaizotees pehz tehwa un mahtes. Tehwö esof mehjä un mahte gahjuze raudst lopus — wina altildeedame usjaizinaja mani, mura lihds eet dahrsä; drhls pahrahfahschot tehws. Jaukaja auglu - folu dahrsä atradahs aridhs weena lapone, es magenit pastubreju us to puñ, Binzite un muhs foli tan tuwojahs. Lapone blatahm nosehtusrees un jawus domus pawedeemus schleterdam, drhls nomanjahm la, abjeem sahls peetrucht weelas, jo muhju pawedeeni patiabam

matu daschadās walodās sarafstitas. Lai gan wifas tafs grahamatas mums dod dauds labu un berigu padomu, tomehr mehs pehz winahm ween sawu faimneezibu newaram west, tadehk, fa semkopim dauds ar dabasspehkeem jadarbojahs, un schee dabasspehki wifur naw weenadi, ne laikā, ueds ari mehrā; tapehz semkopim waijaga gudrot, darit un wehrā līst, t. i. mahzitees un ismehginat. Wezs ūlams wahrds mahza: „Ismehgina schana ir pahrali par studeereschanu.” Tā tad semkopim waijaga neween „studeeret,” bet ari isprowet.

Ir gan labs pulks Latvju dehlu, kas neween Bez-Sahtu semlo-pibas-skolu apmeklējuschi (1876. g. skolas direktors Sintenis k., ūno, ka jau 80 audzēknu savu mahzības laiku beiguschi un ar labahm jo labahm leezības sāhnehm atlaisti*) bet ari Rīgas politehnika un zitās angstesskolās semkopibū studeerejuschi un no ūcheem, kas tīl ūrdi mihlestibū ūf savu tautu turehs, gan buhtu jazer, kā nīsi pehz sawa spēhla un ūprasšanas par ūaneem išmehgina jumeem un ūeedīshwoju jumeem dos ūinas ūeinalga, waj wini buhtu gruntsneeki, arendateri, muisčas-wagari jeb pilnvarī, tīslab pirmajeem, kā ari beidsamajeem, it ihpaschi peh-dejēem, buhs wairak išdewigu brihschu deesgan ūiprowet, waj tas, ko teoretiiski mahzījees, ari praktiiski ūdarams, un tad kā par labu atradihs, zaur „Balt. Semk.” darihs ūinamu.

"Balt. Seml." now lahda semkopibas grahmata, kür neweena leeta nevar wairak reises apralssila buht, het tas ir semkopibas laitsrakis jeb awise, kura ikslatrs jawas domas, tisprovejumus, peedsihwojumus un panahkumus par tahni daschadahm lauljaimneezibas dalahm it latru reist, lad ko par labu atrabis, war apralssit.

Semkopja usdewums naw, ar leelahm naudas isdochanahm mājus anglus panahlt, bet semkopja usdewums ir gan tas, zaur lopu audsefchanu un semkopibū, kas abas ir laufaimneezibas pāmati, ar tāhm mājakahm naudas istehrechahanahm tos leelafoes anglus panahlt. Niqy jau ne fahda mahksla, ar naudu sapirkst leelas Anglu Schorthorn (ih̄ragu), Olandeeschu, Breitenburgeeschu re. gowis un bulus, tad labus telus atschlirt un leelas gowis isaudfinat; bet mahksla ir gan no tāhm paschahm Kursemes gowihm labas peenidses gowis isauosinat. Tapat tas ir ar sirgeem, aitahm un zuhlahm. Kūmelu no Anglu waj Arabeeschu firgu sugahm nōpirkst, isaudfinat, nobarot un tad us issītahdi par to goda-algu dabut, tas ari naw mahksla; bet firgu, kas Anglu waj Arabeeschu firgam lihdsigs, no Kursemes masās lehwites isaudfinat, ta ir mahksla. Sinams pīrmās pīstumums gan nebūhs, bet treschais un zetortais jau buhs. Bet pee wijsa ta waijaga laita, pazeeschanas un, kas newēenam semkopim nedrihsli truhlt, patišchanas un mihtesi bas uj laufaimneezibū.

(zitweisejs Wez-Šahtu seml. stolas mahzeliis.)

^{*)} "Balt. Semf." 1876, g. I. p. 49.

sahla tihlers ap firdim. Es satwebris winas roku, speedu to zeeial un teizu: jaunkundi, no maneem walgeem wairs netilseet walahm, es Juhs nepaiaidishu muhscham. Keutshu gan newaru ujminet Juhsu domu, tonehe man schleet, ja es aplam nealojos, te Jums gluschi weenaldfigs ne-efmu. Jaunkundi, es waical nepelju, suhtas jaistā manu mehli, haleet nu Juhs labdu mahrduni. Wina schigli paleezahs, nolausa vtemu farlonu rosi un to peesprauda man pee kruhtim. No pateizibas nefinaju zita lo darit, ta lo spraudede abahm rolahm aplampot pee roses peespeest.

Kā bija atgadījies, nesinn; bet jausti sajutu, ka muhsu iuhpas bija lopā un drusjān tūstējās, it la no elektroīzītes kārinatas. Ir to nesinnu zīl ugi tā bijahm sehvējuši, kad iedrīku hōšid hōšid vēlāmamēs. Iņas tā tālē netrūkst!

Pazehlis ažis, cerangu winas tehnu. Ndi ar Trihni pazehlamees. Winn pree weenias rolos turedams, ar otru winas tehwa rolu satwehris tezu: feht, mehs etam satwehris.

Welt-fo-to-tu-fali-uñ tam³" meagis präüla

"Diebt, so ta tu jali uj tam?" wezajis pr
"Teibt, ir es neñinu zita Jabeja ka teift!"

„Zehn, ir es nejnu jita labata to teitt!”

"Je dehni," kumpuni rehys teza, "je mahri papreetsjy naruna. Nedeujo to pa gaturu nahlam, laikam jan buhs istaba. Nahlat ihoh, d'sirdelet lo to teks."

"Es tä biju pahrestiegt, fa nesinaju las ix fas naw," pate teiza, "bet ja nu tä, lo ta tēbe un zitu teikschu. Juhs eefet abi ar meeru, lo mahte zitu war gribet,

“Ma tuk tui”-ydi. Dibek, libauwan, ay, bantay. Isang halos na labas

"Nu tad loi apstiprinu Lubhu lihgumu ar sawu svehtibū," tehws teiza.
Bebz sechahm nedekahm d'zehrahm tafhos. Tagad, tur stahets id ne to atne-
damis, jau dwirej muhsu laminationis iraid japatshukinjas kopa, es wehletos sinat, lursch
nahris vosoule laminationi dihmu ne ga es ar famu Rinisti. Gederts.

Wispahriga dafa.

No Tehrpatas.

Atbilde*) „— ——“ un Bertramam uſ winu rafſteeneem
„Leep. Pasteneeka“ 33. un 35. num.

— — s, atbilstedams uſ muhsu nelaiku aifstahweschanas raksteem „Balt. Semk.“ 32. num., ſaka „L. P.“ 33. num.; „Balt. Semk.“ tē pefishmē, ka tas rafits („L. P.“ 28. num. „no Jelgawas“; ſkatees „B. S.“ 32. num.), kā winam ſinots, nahlot no tāhda Bertrama.“ Bet kursch tas iħstais jħà raksta eefuhtitaj, tas tē naw ja-ispausch, awiſchu peeklahjiba leeds iħstā rakstitaja wahrdū pee leelsa pulkstena peekahrt.“ No ſcheem waherdeem ſkaidri redsams, kursch taš iħstais peeminetā kaunaraksta rakstitaj un ka „— — s“ un „Bertrams“ ir weens un tas pats „L. P.“ ſinotaj. Tadehk iħsuma deħt weenigi Bertramam pahris wahrdū at-bildestim.

Atzerotees sakamwahrda, ka pee pika peekerotees nosmehrejahs, mehs B. paſcham un wina deht nefad nebuhtu atbildejuschi, jo winsch fawōs pretralſtōs gaischi peerahdijis, ka winam, kā mehdōs fazit, stendere galwā, ka winsch naw wairs ned̄s peeklahjibas finā pahrlabojams, ned̄s ar peerahdijumeem no fawas leelās netaiſnibas pahrlezzinajams. Bet eewehrojot, ka kahds faut fo labu un derigu ſinot, to pee fewis patureddams jeb apſlehpdam, ſtipri apgrehkojahs pret fawu tuwaſu, un eewehrojot, ka B. fahzis muhſu tā jau deesgan zaure tautas wadonu nezeenigas paſchibas netikumeem, zaure greiſſirdibu, naidibu, ſchaurſirdibu, neweenprahrtibu rc., ſtipri wahjinatajā awiſchneezibā wehl tautai ſkahdigas nesahles feht, newarejam nefahdā wihsē kluſu zeest, it ihpafchi tadeht nē, ka B. Wahzu laikralſtōs par „Leep. Paſtneeka,” ja zitā weetā pat par „St. Peterburgas Herolda” lihdsredaktoru iſdaudſinajees.**)

Uf ſchihm nesahlehm un uf ſcho nelahgo, netikumigo preefschihmi, lahdū B. „L. P.“ laſitajeem dewis, godigus, winam gluschi ſweschus nelaikus, studentu Gehlinu un promisoru Greetenu, bes eemesla nepateefi nizinadams, mums winu „B. S.“ 32. num. uſmanigu darot un beidsot labu padomu dodot ſchikita, ka wiſch no ſawem noſeegumeem atgreesiſees un ſawus nedarbus noschehlos; bet muhſu jauskas zeribas uf wina laboſhanos ira tagad ifrahdiuſchahs gluschi weltigas. B. pilnigi apſtiprinaja „B. S.“ redakzijas peefihmejeenu, ka muhſu labais padoms eſot: „tihri uf almineem kaiſita fehſla jeb furlahn auſim ſaziti wahrdi.“

Uz muhsu laipno luhgumu, lai, „L. P.“ redakcija muhsu nesaiku aissstahweschanas raksteenu no „B. S.“ nepaihñinatu usnemtu, B. atbild, ka „ar to zeen. „L. P.“ lasitajecm mas deretu (!), peetiks jau, kad ihsumā par fcho leetu parunasees.“ Pawasari usbreuka broschiras „Wetterleuchten“ (gaifruhfas) brihnoprahtigajam sazeretajam „D“ daschi wezo buhschanu aissstahwetaji Rīgas un Peterburgas Wahzu awisēs, bet „D“ ari zitahm redakcijahm sawa pilnigā wahrda usdot negribedams, atbildeja arweenu eeksh „Neue Därpt. Ztg.“, pee tam luhgdams, lai mina pret-rakstus pilnigi usnemtu, ko f w e f h à s redakcijas ari katr reisit laipni pa-klaušīja. B. turpretim fchī awišču peeklahjiba glušči ī swēšča, bet tomehr winsč grib buht pat li hdsredaktors! Kad nu „L. P.“ muhsu luhguma bes kahdas aissbildinashchanahs ne-eewehrodamis, wisu aissstahweschanas rakstu neusnehma, lai mina lasitaji nedabutu rediet, zīl leeliski Bertrams pret godbijibu un peeklahjibu pat pret miruščeeem apgrehkojees, tad bija wihadā wihsē jadomā, ka „L. P.“ muhsu raksteenu, kad newairak, ihseem wahrdeem pateesigi atstahstihs. Bot kas to dos! Bertrams turpretim raksta „L. P.“ 33. num.: „Ji „D“ l. garās atbildes redī, ka winsč wispirms ir tais domās, ka par miruščeeem tikai labi jarunā, nn otrtahet, ka Latweſčhu tautai eſot kā nopeetnu pilni ūlwejamī tee jaunekti, kuri naudu un laiku upurē preeksch sawas stu-deereſchanas, kuri pee tam wehl latwiſki runā (!), daschu tautisku bīeefmu dseed (!) un zer (!) nahkoſchōs laikōs dauds ko paſtrahdat.“ Schihs rindinas ne-efam wis iſrafstijuschi, gribedami mina, ar īaunk apšinu mums weegsprahtigi uſteuptās domas, kuras (kā latrs lasitajs pats war „B. S.“ 32. num. 257 puſē pahrleeziuataes) ar muhsu rakstu nemai nesaetahs, atf peh fot un pērahbit, ka minam nemai naw

bijis eespehjams apkert muhsu leelo nopeetnibu wispa hrigi par ruh-peščanos preeſch tautas lablalhšchanahs runajot un zik maſ winam laimejees Latweeſchu tautisko jauneklu iſtos zenteenus, puhlinus un nopolnus ſapraſt un apſpreest, nē, mehs wina wahrdus peewesdami gribejuschi tikai parahbit,zik wahja un nabadſiga wina fantafija (ee- un iſdohmaſchanas ſpehls) un ſa wiſch pahr Behrtuļa pawirſchigo ſlahwokli (tikai latwiſki runat, daschu tautisko dſeefmu dſeedat, zeret, ſinams pee alus-kanas, dauds ſa paſtrahdat un warbuht ari druſku padanzot zc.) augſtaſ ne-eespehjis ne redſet!, nedſ domat.

Tahlač B. raksta: „Sinams par miruſcheem tikai labi jarund; bet „T“ l., jau pats pirmais ſhos abus nomiruſchos aiffahrīs (!), winus nekahrtīgi (!) publikas preesfchā klaji ſlawedams, kas winus wehl nekahdā ſinā nepaſiħst; tam rakstam „L. P.“ 28 num. bija tikai tas noſuhls, ſhos nomiruſchos aiffargat (!) pret nepeenahzīgahm gawileſchānahm (!), kahdas wineem paſcheem, ja wi ni ſchinī brihdī no ſaweeem ſapeem zeltos augſchā, nemaf nepatiſku.“

Lai gan jau „B. S.“ 32 num. gaischi parahdijahm, zik netaisnigi un nepeeklahjigi Bertrams nelaikeem usbruzis un tos saimojis, un zik greisi un fmeekligi isnahk, kad faut ko nesinot jeb nefaprotot speesch, ka ta naw, tad tomehr winsch ari to, ka wiſu zitu, naw warejis ſapraſt. Lai gan pilnigi iſrahdiſees, ka winam nemaf naw gods bijis ne weenu, ne otru nelaiki, nei ari winu tikumus jeb netikumus paſiht, tad tomehr winsch uſdroſchinajahs wehl otrreis nelaikus nizinat, un — zik bresmigi nelaunigi! — winu godu laupot, winsch ſawus agrakos wahrdus aprihdams, tagad nenofarzis pat ſakahs wehl nelaikus „aiffargajis“, lai gan katrik zilweks „L. P.“ 28. num. redi tikai atlahtu un nepateefu faimofchanu un neewaschanu. Ka wiſs zits, ko B. iſſazijis, ta ari ir pilniga netaisniba, ka winsch kaunu apſinadamees ſtahtſta, ka mehs pirmee nelaikus „aiffahrufchi.“ Taſniba turpretim ir, ko Bertramam gan wajadſeja ſtaidri ſinat, ka par Gehlina leelfirdigo dſihwibas glahbeja darbu bija jau Wahzu, Latweeſchu un, ja nemal-damees, ari Kreewu laikraſtös un par Greetenu jau ſeema „Rigas Lapā un „Balt. Wehſtneſi“ ſinots, eekam ari mehs winus ka ſawus draugus un kreetnus tautasbrahlus pahri mahrdeem „Balt. Semkopī“ un „Mahjas weesi“ peeminejahm. „Rigas Lapas“ 28. un „Balt. B.“ 6. num. laſam par Greetenu jaukuſ un mihtus wahrdus. Tapat ori Bertrams parahdahs no ſawas negehligās puſes ſazidams, ka nelaiki ſluwſchi no muuns, „nekahrtigi“ publikas (tauſchu) preekſchā ſlaji ſlaweti, kas winu wehl „nekahdā ſinā“ nepaſinuſe. Lai gan it nekur paſauļe naw tahda fmeekliga un joziga eestahdijama, kuru tikai B. leefā fantazijsa gaismā pehlufe, ka lahdai leetai jeb zilwekam jau waijaga wiſeem laudim paſihtſtamam buht, eekam par winu drihſti awiſes ſinot; lai gan iſlatram turpretim ſinams, ka laikraſtu peenahkums ir, papreekſchu laſitajus ar nepaſihtſtamahm leetahm un laudim eepaſihtſtinat un tad til par wajadſigajahm paſihtſtamajahm pahrtreel, tad tomehr ir jau paſchu laiku peerahbit, ka „publika“ nelaikus paſina gan jau it labā un jaukā ſinā, eekam ari mehs par wineem ſinojahm. Bet tagad nu tik atleek wehl Bertramam pilnigi para hdit, zaur ko tad un kur laudim paſihtſtamee nelaiki tikuschi „nekahrtigi“ ſlaji uſſlaweti; jo ar to ween naw it nekas iſſazits, kad B., kas ka redſejuschi, ar ſinu tildauds nepareiſibu, nepateefibu un nefreetnibu laſitajeem zehlis preekſchā, faut ko par „nekahrtigu“ noſauz. Winsch ſawas duſmās, ka mehs winam taſnibu ſazijuschi un aifikahjuſchi wina leelo noſeedſibu, rauga to nowehrſt ari muhs nepateef ar paſihtſtamee ſinams, kur winam paſcham wajadſeja akurat atwainotees. Un ko zitu winsch til war ari peerahdit, ka weenigi, zik praſta wina ſirdſjuſchanu, zik aprobeschota wina ſapraſchanu, par „nekahrtigu“ uſſlaweſchanu noſauzot par pee-mehru ſinoſumu par dſihwibas glahbeja darbu, ko bes neiſglihtotū, ne zilwezigās Bertrama ſirds wiſa paſaule ar godbi jaſchanu atſiht un ko waldibas ar medala hmt pagodina. Waj tē naw weenā reſhā janofkumt un jaſmejahs par tahdu ehrmu tibrumā?! Waj tē naw ſtaidri redſams, ka winsch runajis ne ſinadams, ne ſajusdams, ne ari ſapraſdams, ko winsch runā un ka winam peemahjo pahrllelā mehrā kaunu zilweku negodigā pahrdroſchiba, zitam nekahrtibu un nepeenahzibu pahrmest, lai waretu ſawu nefreetnibu un negehlisu preekſch tauſchu azini apſegt. Ja nu B. paſihtſtamo nelaiku godampeenineſchanu ehrmotā wiſe dehwe par „nekahrtigu“ uſſlaweſchanu, tad droſchi iſkattis maižabs. lahda tad aon bubtu velyz wina domahm vareiſla „kahrtiqā“

^{*)} Nokaweta redakcijā, truhloščas ruhmes deht.

96

^{*)} Bit mums finans, tad „L. P.“ redaktors ir Niemana L., kas Latv. valodas neprasdams, peenem visu, to tam resushta.

istureschanahs pret godigeem miruscheem. Bet uš to winam naw wairs ihpaschi ja-atbild, tas ir jau redsams „L. P.“ 28. num., ka winsch kā „ka hrtigu“ istureschanos eeskata nizinašchanu un faimoschanu, ko winsch tagad wehl usdrihsfiejes fawā nekaunigajā wihsē par „aifargafchanu“ pret nepeenahziga h̄m gawilešchanahm nosaukt. Bet jau dīrdam daschu labu jautajam, kadehk tad Bertrams domā miruschus faimojot un winu godu nepateesi laupot pareisi un „ka hrtigi“ darijis? Uš tam ihſi atbildams, tadehk, ka nelaiki par nelaimi Latweeſchi no dīsimuma bijuschi. Buhtu wini Wahzi, Kreevi, jeb Franzuschi bijuschi, tad B. buhtu par wineem ar preeku un godbījibū lasjīs un buhtu winus usflawedams un apbīhnodams godam peeminejis. Schihs muhsu domas winsch pats zaur fawu istureschanos pilnigi apstiprinajis. B. laſa junija widū Latweeſchu laikrafsiōs par Latweeſchu nelaileem Gehlinu un Greetenu un Wahzu laikrafsiōs par Wahzu nelaiki Irmeru un ko domajeet, uš ko nu wina ſīds un ſapraſchana winu dſen? Winsch uſnemahs „L. P.“ 28 num. fawā „mihleſtibas ſwaigsnitē“ Wahzeeti Irmeru, kas lai gan preefch Wahzeescheem wairak jeb maſak eewehrojams un zeenijams, bet Latweeſcheem, ka ari daschs labs zits kreetnis Wahzeets, gluſchi nepaſiſtams un pateesi weenaldīgs wihrs' vijs, kāji Latweeſchu publikas preefchā usſlawet, tadehk ka winam bijusē ar to „beeschi ſatifschanahs un faraſtischanahs“ un ka wina beidsamā wehſtule faturejuſe (kas pilnigi privatleetas) „dauds un daſchadas labas pagērſchanas un apſohliſchanas uſ preefchdeenahm.“ Turpretim Latweeſchus, kuri ari bija ſtudeerejuſchi un godawihri, winsch juhtahs tanī paſchā numurā uſmudinats, neewat un faimot, tadehk ka mehs winus ejot „nefahr tigi“ publikas preefchā kāji ſlawejuschi, t. i. winus preefahjigi godam peeminejuschi, atſtahſtidi mi tīkai, ko Wahzu profefors par Latweeſchu ſtudentu labu un jauku preefch 2 lihds 3 ſimts laudim kāji iſſazijis, un ihſi peeminedami provisoru, kas pee tautas, ko wiſleelaka dala nedara wiſ, uſtizigi turedomees fawu amatu kreetni un godigi walkajis, tadehk winam no „Rig. Lap.“ un „Balt. Wehſtu.“ ari tik jauki un mihleſtibas pilni wahrdi pakalſaukti.

(Uſ preefchū beigums.)

Baltijas III. ſemkopibas-iſſtahde Riga 1879. g.

II.

Sawas lapas 41. num. par ſcho iſſtahdi wiſpahri gi runadami mehs bijam iſſazijuschi fawas domas, ka iſſtahdes komitejā waijadſetu ſehdet ari 3 Latweeſcheem un 1 Zgaunim un ka bes tam Riga Latweeſchu beedribai un Kurſemes beedribai pr. bīſchopibas buhtu ja-eezet ihpaschas paſthdības-komitejas, lai rastos weeniba un mudrs, darbigs gars, bes ka iſſta pedalischanahs no ſemneeku puſes naw zerejama. Mehs preezajamees, tagad waredami ſinot, ka ſchis preefchlikums, fawā pamata vebz, ſafkan ar jo eewehrojamako Latw. laikrafsiō domahm un ka, wiſpahri nemot, tam ari Wahzu laikrafsi un pate iſſtahdes komiteja lihds ſchim naw bijuschi pretim un ka tadehk weenofchanahs laikam gan buhs panahkama, ja warbuht ſemneeku jeb masgruntneeku wehleſchanahs pee otrās puſes beidſot tafchū nekluhs atſtahtas bes eewehrofchanahs, kā tas deemschehl — wiſai ſemei un labai ſatifschanai ſtarp tāhs eedſhwotajeem par poſtu — daudſfahrt jau notizis. Gan daschas Wahzu awiſes ari ſchein iſleeta io paſiſtamo fraſi: „Newis tautiba, bet leeta t. i. iſſtahdes ſelmeſhana tē ir eewehrojama.“ Pareisi; bet kād iſſtahbei buhs ari masgruntneekem naht par labu, tad pedalischanahs pee iſſtahdes komitejas ari no Latweeſchu un Zgaunu puſes ir wiſai waijadſiga, jo masgruntneeki tafchū ir Latweeſchi Kurſemē un weenā Widſemes dala, un Zgauni ſchis gubernas otrā dala, un ar ko gan tee ſtāhū tuvalā ſakarā zaur walodu un tautibu, zaur weenadu ſikteni preefös un behdās, ja ne ar ſawejem, ar ſawahm tautiſkahm eestahdehm! Neba wini wairak klausifees uſ ſaukſchanu zitā kāhdā walodu, no zitas kāhdas ſpalwas un mutes. Neba wini wairak uſtizefeſes teem, kas wineem ſadſhwē un politiſkas ſaimneezibas finā lihds ſchim bijuschi un pa dala palikuſchi ſwēſchi neween zaur walodu un ſadſhwes ſtāhwokli, bet ari zaur pa wiſam zitadeem zenteeneem, zaur zitadeem mehrkeem un noluheem. Neba uš kāhdū tautu war ſazit: Wiſā zitā finā muhsu zenteeni un noluhi ſchirahs weens

no otra, kātram mums ir ſawas buhſchanas, bet ſchini leetā t. i. iſſtahdes deht, Jums nu ja-atmet Zuhſu lihdiſchinigee wadoni un ja-eweheho ſikai tas, ko mehs Jums ſakam, ko mehs gribam, jo tē naw ueds tautibas, nedjs walodas, tē ir iſſtahde! Sazit nu gan tā war un ari tos darbus pebz tam war eegroſit, bet mehs netizam ka tas notiks ar ſekmi. Mehs to tadehk netizam, ka tas ari ſenak alaſč ir notizis bes ſekmes un ka newis ſemneeku muſlibā un mahnu-tizibā, kā nesen ſahds ahrſemes profefors par muhsu masgruntneekem ſpreeda, bet akurat ſchini zehloni ta waina meklejama, kadehk Latw. masgruntneeki pee iſſtahdehm lihds ſchim til maſ peedaliuſchees. Lai iſſtahdes iſrihſotaji eewehro masgruntneeku taſnu wehleſchanos, winu walodu un ſaimneezibas buhſchanas, tad wini teesham nepaliks atpakaſ.

Iſſtahdes komiteja, kā dīrđ, ſchoreiſ ir apnehuſehs masgruntneekus eewehrot: winu walodā iſdot programu un wineem ſaut peedalitees ari pee komitejas. Tas ir ſoti pareisi, tik ka pee tam buhtu pareisi ja-eewehro ka tas ſelch, pa kure ſcho peedaliſchanos grib atlaut, buhtu tas iſtlenais. Pebz muhsu domahm tē waijadſehs wihrus un eestahdes, kas tautai wiſpahri jau paſiſtami. Ka ſchis pagehrejuſis naw wiſ weena jeb otra galvā zehlees, bet dibinajahs tautas ſīdi, to it ihpaschi peerahda ari Kurſemes bīſchopibas beedribi, kuras lozekti ir gandrihs ſikai masgruntneeki no Zelgawas, Bauskas un Tukumas apgabaleem. Ir wina grib iſſtahdi ſekmet, masgruntneekus pamahzot, uſaizinot, pabalſtot. Bet wina ne-uſnemahs weena, uſ ſawu roku to darit. Wina grib weenotees ar Riga Latweeſchu beedribi, no tāhs dauds wairak zeredama, ne kā winai paſchai buhtu eespehjams. Un tomehr ari Kurſemes b. l. beedribi ſtāhū ſakarā ar wiſahm Kurſemes pagasta waldehm, kas winai ilgada eefuhta rehkinumus par bīſchopibū ūc. Sawu pilnwaru nododama Riga Latw. beedribai, wina tāhs ſpehju pee tautas un tadehk ari pee masgruntneekem ſel dauds augstaki par ſcho ſawu ſakarā ſtāhweſchanu ar laukpagasteem, „jo — tā generalſapulze ir iſſazijusheſs — Riga Latweeſchu beedribas ſehdellis ir Riga, kur ari iſſtahde notiks, un wina pee wiſas Latweeſchu tautas, un tamlihds tad ari pee masgruntneekem ſtāhū augstā godā un labā ſlawā un bāuda tautas pilnigu uſtizibū. Wina jau pa diweem ſahgeem iſrihkojuſi ſemkopju ſapulzes, peedaliuſheſs pee Maſlawas iſſtahdes, par ko ta goda-diplomu iſpelniuſheſs; wina gahdajuſi par Samaras bāda-zeetejeem un beidſot pats Augſtais Rūngs un Keiſars winai iſſazijis Samu pateižibū par to uſzihtibū un uſupureſchanos, ar ko wina ruhejuſheſs par eewainoteem fareiweem un winu ſamilijahm, kād muhsu tehwija karā zihniyahs ar eenaidneeku. Wijs tas tautas ſīdi eeraſtits ar ne-iſdēhſchameem burteem, un tadehk generalſapulze Riga Latweeſchu beedribi ari iſſtahdes leetā newarot atſtaht ne-eewehrotu, jo zaur to aſnentu wiſu Latw. tautu un masgruntneeki atrautos no peedaliſchanahs, ſajusdami un redſedami, ka winu mihlakai weetinai un eestahdei eet garam, to ar nezeenijchanu atſtahj ne-eewehrotu.“ — Kurſemes b. l. beedribi iſſtahdes ſinā ſawu ſikteni ir weenojuſi ar Riga Latweeſchu beedribi, nodewuſi tai ſchim brihſham ſawu pilnwaru, un tautas baſis ſaka: tas ir pareiſt darits, un Latw. masgruntneeki tautas mahmulitei ſapat ne-ees garam uſ iſſtahdes komiteju, kā Kurſemes beedribi to naw darijuſi. Tadehk tagad no Riga Latweeſchu beedribas atlez masgruntneeku ſekmiga jeb neſekmiga peedaliſchanahs pee nahloſhās iſſtahdes.

Daſchadas ſinas.

No eekſchjemes.

Peterburga. „Pet. Ztg.“ ſino, ka Peterburgas pilſehtas walde nodomajuſe, ſchipkaſ waronim generalim Radecki pebz pahrnahkſchanas galwas pilſehtā ſelta goda-ſobenu un adresi paſneegt un bes tam to par Peterburgas godapilſoni eezelt.

Riga. 10. oktobra nafti uſ Dinaburgas dīſlēzela pahrbrauza pee Gramſdes pagasta peederigam Witumam Šikſne labo ſahju. Gewainoto aifweda uſ pilſehtas ſlimnizu.

Majorōs. Schinis deenās atnahza no Peterburgas deesgan eelvehrojams zeli ministerijas spreedums. Rigas Tūfumās dzelszela beceriba bija buhvejuši dzelsszelu zaur Majoru gruntes nomineku semes gabaleem. Nomineki prafija nu atlīhdīmaschanas par wineem atnemtu semi. Dzelsszela beedriba ūolijs tik 25 rubļus par pušpuhra weetu dot. Gruntes nomineki (Grundzinsner) nebija ar to meerā un suhdsjahs par beedribu pee zela ministerijas. Tagad šči suhdsība tāhdā wihsē ijspreeduši, ka gruntes nominekeem ne-efot nekahdas teesibas, atlīhdīmaschanas prafit no dzelsszela beedribas, jo to tik warot darit unītības iypaschneels, no kura aikā nomineki warot prafit slahdes atlīhdīmaschanas par atnemtu semi. Tadehļ winu suhdsība noraidama.

No Beswaines apgabala muus peenahk schahds rafis, lo
mehs gan usnemam, bet atbildibu astahjam sinotajeem. Saprotams,
ka mehs pretralstus tapat usnemsim, jo tilai zaur tam war heidsot
atsiht un fwehrt, zil tahu sinojums ir bijis taisns, zik nepareiss. Rafis
stan ta: Beswaines apgabalā no ta laila, kur jaimeeki sawas mahjas
par dsumtu cepirka, ir pawisam jautrafa dsihwiba radusees. Lai nu
gan scheeenes jaunajeem grunteeleem — ka jau daschdeen eesahzeem
— deesgan gruhti eet, ar matsaishanahm zauri speestees, tad tomehr
redj, ka eet us preefschu un baitu un schaubishanahs weeta eestahju schs
zeriba un droshiba.

Schejeenes draudses jauna bašniza atrodahs wehl darbā un fā zerejams, tad rudenī 1879. gadā to warehs eeswehlt.

No zitahm Baltijas pušehim awīsēs arweenu dabonam daschadas sinas valaſit. Par teatra iſrikoſchanahm, freetnahm djeedaschanas beedribahm ſā ari par derigahm grahmatu fraſtuwehm zc., wiſur redi pahrwehrſchanos un uſ preeſchu doſchanos; tilai no muhju walts (jeb draudses) no augſchā minetahm leetahm laikrakſti lihdj ſchim wehl ne kahdu ſinu naw neſuſchi.

Schejeenes wiðū wiſi wezo. Ahbam u apwiltuschi fnausch wehl septita gadu-simteena tumſibas meegu; un ja laikraſſti muhſu preeſch-neekus nesahks modinat, tad wehl ilgi tapat ees, un ja muhſu preeſchneeki par mums wairak nesahks ruhpetees, tad war droſchi zeret, fa mehs ſchinī buhſchanā drihs ween noluhſum atpaſat ſenōs tumſhōs laikos. Ar ſchehlumu japeemiu, fa muhſu draudſes ſkolotajs, kaſ ſawās gitās darifchamās deesgan ſpehzigs, nemaf par to nedomā, fa buhſu waijadſigs kahdu reiſi iſrihlot teatri waj weesibas wakaru preeſch labdarigeem mehrkeem fa ari ſadſhwes finā, kaſ ta leelaka leeta. Jeb, ja nu tas ir til ne-eephejams, tad taſ buhſu gauschi wehlejams, fa muhſu zeen. draudſes ſkolas-lungs dibinatu dſeedaſchanas heedribu, fa tas jau preeſch kahdeem gadeem atpaſat ir bijts. — Scheem noluhkeem deesgan rastos palihſigu lihosbeedru; jo muhſu puſes laudis naam luhi tri kluauitaji nedf ari daritaji, fa to wehlak redſejim — tika! truhkli uſſahzeja un freetna wadona, pee ſam muhſu preeſchneeki ir wainigi, ſureem gan druiku wairak waijadſeja par mums 3 — ſcheem ruhpetees un muhs ne-atſtaht ziteem til tahku pakala. — Daſchi no mums ſchejeenes zeen. mahzitajam A. f. gan jan luhguschi, lai walas brihſdös ſkolas preeſch tam ruhmi atlauty, bet tee dabujuſchi athbildi: „fa ſkolas teatri, kumedinus, daſtchus uu bales iſrihlot ejot ſipri aijleegts.“ Neſini zaur ſam tas nahk, fa muhſu mahzitajs — muhſu paſchu tautieets buhdams — ſhai buhſchanai ir til leels pretineeks!? Daſchās nahburgu draudſes tas pa wiſam eet otradi; tur ſkolas iſlabās teek teatri un weesibas-wakari iſrihloti un mahzitaji tam nemaf til leeli pretineekli naam, bet turpreeti ari paſchi ar mihiu prahu pee tam pee-dalahs. Scheit ir fa gadijeess, fa muhſu mahzitajo, kad kahos weesibas wakars no priwal-personahm tika iſrihlotis paſchu dſihwoklōs, beſ fa tas winam, proti mahzitajam, eepreeſch buhſu ſitamis darits, ir nobrauzis un freetni iſbahrees un ari iſrihlotajus ſipri norahjis, lai otrā reiſe wairs ne-uſdroſchinatos ſchahdus darbus darit! — No ſcha war redſet fa pee mums eet. — Beenigi kumedinu rahdītaju Schihdini wehl par mums ruhpajahs — un mehs ari par wiſem — jo tee beefſhi ween ſchejeenes apgabalu apmelle un daſchu labu ſeemas wakaru notehrē ſkatitojeem zaur ſaweeem neeku jofeem.

Berejams, ka schis muhsu ralfts, kas no firds naht, ari muhsu preefschneekem ees vee firds, un ka tee scho muhsu wehleschanos warbuht daudj mas ewehrodamí zif negik sohls par mumis ruhpetees un gaismas un brihwibas deht strahdat! Rahdi Beswaineefsch.

Zelgawa. No Zelgawas dahmu komitejas ir schahdas dahmas ar „Sarkana krusta“ II. klasses goda-sihni pagodinatas: geheimrahteene fon Lilienfeld, grefeene Medem, generalmajoreene Kartaschew, fon Derschan kundse, Lina fon der Brüggen un Olga fon Korff jaunkundses. Dahmu komitejas preeschneeze grahseene fon Keyserling ir jau agrat ar scho goda sihni pagodinata.

— Kurzemes oberhostejas prezidents un Jelgavas gimnāzijas godakurators, barons Vietinghoffss, ir 19. jūnī nomiris.

— (Pa otram lahgam seedōs). Lehnais rudens ir alu malās fokus un pukes pa otram lahgam seedōs tehrpis. Ari Jelgawa nām palilūsi bes ūhihs jāvadas svehtibas. Zaur Myrthenberga ī. laipnu gahdaschau redakcijai atjubtiti pilnigi attihstijuschees ahbelu seedi, kas Sandersona ī. dahrjsā, pee Salajas-eelas, atrasti. Kam tihl, tas ūho dabas jāvadību var dabot redset.

— Nakti no 18. uj 19. oktobri diwi noseedneeli mehginauschi eelaustees pulksten-taisitaja Zardana pahrdotawà Katolu-eelà, bet tifuschi istrauzeti no naktis fauzejeem. Kad tee nu gribaja nafts putninus jaekert, tad schee schahwa ar rewohlvereem uj fauveeni guhstitejeemi. Deewam schehl, nebehdneeku schahweeni deesgan labi irahpija sawus npureus. Weenu diwas lodes un otro weena lode eewainujoa. Kä runä, pirmajš dřibsi pehz eewainoschanaš jau miris. Bet noseedneeli wehl naw jaekerti.

Kurseme. Latweeschu walodas kopejeem un mi hlotajeem.
G. Brasche mahzitajs otru Latweeschu wahrdnizes dalu pabeidsis un
scho nu sahls siegishus drukat. Beenigais un mihlais firmgalvis ne-
apuizis grib usnemtees peelikumu pee pirmas valas faralstis, kur buhtu
eeleekami visi tee Latweeschu walodas wahrdi, wezi un jauni, lo nel.
Ullama tehws newarejis sakert. Lai nu scho peelikumu jo pilnigu
wareni sagatawot, tad es mihti luhdsu, ja lam wehl buhtu fasihmets
tahdu wahrdi trahjuminsch, lai jo ahtraki, jo labaki, pee G. Brasche
mahzitaja Leepaja jeb pee manis atsuhta. Kam Latweeschu walodas
isdibinaschana un lopschana ruhp, lai no tahdas peepalihdssbas ne-
atraujahs. Tas wismajakais wahrdinsch, kas Ullama wahrdnize truhfst,
tiks ar pateizibu sanemts un sawâ weetâ nolisits.

Dobele, 9. oktobri 1878.

A. Bielenstein,

Latvieschu draugu beedribas presidents.

If Auzes mums sino, ka Leel-Auzes mahzitajs, prahwesta ion Resona (Raision) k. atkahpees no sawa amata un ka bañnizas patroni, festdeemi 13. oktobri, deht jauna mahzitaja wehleschanas kopā sanah-kuschi, eezehla par Leel-Auzes mahzitaju lihdsschinigo Lutrinu mahzitaju, Latweesču awišču redaktoru Salrauowicza k. Wezais prahwesta tehwš 35 gadus wadijis sawu draudsi un ar užzihtibu un mihelestibu kopis sawu amatu. Tadeht wehlam winam mihi un patihkami pawadit pehdigos muhſcha gadus un sawa prahwesta amatā, kuru winsch wehl patur, muhſu bañnizai un muhſu tautai par labu un svechtibu už preefſchu strahdat. Čapat ari jaunajam draudjes ganam wehlam, ka winsch pee saweem tauteescheem un bañnizas draudses lozelkeem Auzē to paschu mihelestibu un zeenischamu eemantotu, kahdu wezajā weetā pīnigi bija baudijs.

Leepaja. No Kurzemes gubernas Pahrwaldes ir Leepajas rātsfunkcijos Arnolds Wirkau iš ūjnu-lubāšanu no amata atlaipts.

Bauskas pilsteesa vara ūnomu, kā naktī no 9. uz 10. septembrī
iāh. g. kā domajams no sagleem Platones malamuisħas Grenzvaldes
mēsħidinā schahdas leetas aksahtas: weeni ūmneeku rati, falirrahjōis
lots, weena ūdulka un wehrseles ar sillfi. Iħpaschuekkem japeezeizahs
liks īāh. g. 1. decembris.

Bildu pagasta teeja dara finamu, ka nakti už 1. oktobri ūh. g. tureenes Virsneekn mahju saimneeka laulā eradees weens bruhs 10 gadus wegs sīrgs ar maitatu krušiu. Japeeteizahs lihds ūh. g. 10. novembr.

Saldas meestinsch paleek ik gada leelaks un jmuks, ta ta tagad jau ir 165 dñihwojamās ehkas, gandrihi 1700 eedjihwotaji, 32 bodes, 11 schenki un daschas skolas. Striku-eela jau esot brugeta un Sesiles-eelas brugeschanu ari drihsumā eesahfschot. Katru treshdeenu tur ir nedelas tirgus. Pagahjujschā gada oktobre mehnisi lahds Pruhidu pawa lsinneeks ir ari wilaskahrstumi eetafisjīs.

Ii Augsch-Kurſemes ſino, fa tur ſwehtdeeneſ waſarā 24. septbr.
Rahbantes Baltā krogā naikufe loti noschehlojama nelāime. Ralejs B.
ar turpat strahvadamu namdari W. ſehdejuſchi minetā krogā pee ſchenka
galda, glahſiti alus tulſchodani. Gehgeri, kas ſchāi ſwehtdeenā
uſ jaſti bijuſchi, iſſchahwuschi attal kroga preeſchā ſlites, ſawu
iſweiſibū pee gaſiſ ūſſiveestahn zepurehm iſmehginadumi, fa tas jau
daudſkahrt noteckahs. Tē eenahžis dreimanis B. ar diwahm ſlitemhm
lihdj ar teem ziteem gehgereem kroga iſtabā, leelidamees, fa wiſch
par wiſeem tas leelakais ſchahwejs bijis. Ralejs un namdaris paſſau-
ſiſuſchees ari uſ ſcha ſeeleſtibū, beſ fa buhtu kahdā tuwakā runā
eclaiduſchees un taisiuiſchees jau paſſaban uſ mahjahm eet, kād no ne-
jauschi ſchahweens norihbejis un abi pee ſemes palrituſchi. Ralejs
tuhiſlin attal peezehlees, domadams, fa wiſch weens paſs eewainots,
bet nu eeraudiſja ſew par iſbailehm namdari nekuſtamoſ pee ſemes
gulam. Rahbantes muischiſungs, kas par laimi ari tuhiſlin tai-
brihdī krogā eeradees raudiſja beſ ſawefchanahs ahrſtes paſlihdſibu
apgahdat. Abi eewainotee tapuſchi no rihta, ar ſkroſchugraudeem waigā,
uſ Subates ſlimižu noweti un ahrſtes gahdibā nodoti. Namda-
riſhwiba eſot loti gruhti apdraudeta, ta fa tikai pehz trijahm deenahm
bijis eefpehjams, pee ſkroſchu iſnemſchanas kertees. Rā ſlinte walā
tiſuſe, naw ſinams.

Dobeles. Kursemes gubernas Pährwalde apštiprinajusēs Aisputes wirspilsceesas protokolištu Emili Neppert par Dobeles aprinka teesas sefreteri.

If Falzgrahwes mums ūno: ka Baltijas domehnū pāhrwaldes
dīrigēns — patesfigs stahtsrahts f. Stange k. daschas Krōna muischas
rewideerejis un zilač starp winahni loti palaidniskā apstallā atradis;
pee tam tikuschi ari tee jau preefsch 5 g. preefsch Falzgrahwes un
Brambergas pagasta- un skolas-nama buhwes sawestee buhwokfi ušnemti;
ka zerot, tad tilfshot ūche diwi pagastli, kas ūuweenotti, tatschu weenreis
ar waru peefpeesti, minetās ehkas buhwet, jo ūeme preefsch tam ejot
jau ūen eerahdita.

Jī Jaun-Swirlaukas. Reguleereschana s darbs tē eesah-
kahs ar aprila mehn. un aisswillahs lihds schim laikam; zerē ka to schogad
beigs, ja tā weifsees ari turpmak tā lihds schim. Zogigi ir, ka daidhi
no schahs pujes salpu-laudihm ir pahrleezinati, ka reguleereschana ir
us wineem sihmejotees; augstis kronts gribot zaur to wineem semi ap-
rehkinat ic. Tif jaw schoreis tē gan winu wehleschanahs wehl nepee-
pildisees! — Ar scho pahrmehrofchanu nu ir reis galiga skaidriba pa-
nahkta, tā ka tagad katram jaimnekeem mahja robeschias suamas.
Dahda jemes pahrmehrofchanu (reguleereschana) schogad ir ari notilusi
Sesawā, Jostensē u. z.

S. 8.

No K.... s muischas (Kursemē). Pee muhsu pagasta peeder neween Lutera-, bet ari pareisstizigee. Schi gada julijs mehnesi nu bija sapulzeti wijsj haimneeki. Lai waretu apspreest par skolas paplaschinaschani. Lihds schim K.... pagastā abu tizibu skolas bija zeltais no wihas walsts lopā, bet tāpat pareisstizigo skola (tur lihds 20 skolneeku), kā ari lutera-tizigo skola (tur lihds 40 skolneeku) ir loti knapas, tadeht zeen. Dsintskungs dewa schahdu padomu: Pareisstizigee lai panem tagadejo lutera-tizigo skolu, (jo teem tur ruhmes peeteel) un schee lai buhwē jaunu skolu, pee kām leelskungs dod waijadīgos baktus un wehl kahbus simtus naudās; bet pareisstizigee lai tik ween tāhs deenags atkalpo, kā lutera-tizigee strahdajuschi pee tāhs skolas, kas teem top atdota. — Lutera-tizigee bija ar meeru, bet pareisstizigee sahla schehlotees, kā wineem pašchein waijagot jaunas skolas un tadeht leelkunga preefeschlikumu newarot peenemt. Lai nu ar buhtu strihds vijis, jo bej trih-schanahs jau ne kas spīhdigs newar isnaht, bet kad eewehro muhsu pagasta lozeļku paradumu, ka slīprakais kleedsejs ir tas labakajs runatajs, tad gan satrs nogidihs, kā tad iſſlaunijahs, kad tāhdā pulkā satrs pilnā rihflē kleebi, gribedams zaun to wirsroku dabuht. Zeen. Dsintskungs — wezs, firms, godajams tehws — laikam newaredams troščana panest — atstahja sapulzi, kura ar tuhlin, bej sahdas sefnes, iſſchēlbrahs.

Pafaris.

Właszkawa. No 1. julija 1877 lihds 1. julijam sč. g. ir
Właszkawā pehz medizinalinspektora sinahm pa wiſam 23,684 žilweſi
miruſchi: 13,239 wihereeschi un 10,445 ſeeweefchi. — Gandleriſſ vuſe

no miruſcheem ir behrni no 1 lihds 5 g. wezi. Nedſihwi behrni ir minetä ſaiſa pa wiſam 913 bijuſchi. — No peereiſaujſcheem miruſchi 1311 zil wezi.

— Kahds tureenes preesteris eepirka lahpostus preefch etaist-schanas un usdewa meitai waijadfigos traukus istihrit. Kä sunams, traukus mehds ar farstu uhdeni iissalot. Lai nu uhdens preefch schi noluhfa nebuhtu ihpaschi jawahra, tqd loti tschakkas meitas mehgina uhdeni ar nodedsinateem almeneem ujzildit. Tä tas notika ari schinreissa. Meita isgahja ahrä un atrada kahdu noruhsejuschu apalu dselsi un eelika to krabsni. Preesteris sehdeja ar sawu familiju pee tehjas galda, kad peepeschi breejmigs trofknis tos istrauzeja. Ahrä issteidseestas atrada kufnu pilnu ar duhmeem un krabsni isahrditu un meita — ta bija no trofchna iisspehrita pa durwiham ahrä, bet itin wesela, tilai breejmigi pahrbijuschs. Weylak israhdiyahs, fa apalais dselsis naw nefas zits bijis, kä ar pulweri pildita granate. Schoreis tschakkas meitai wehl isdewahs no nahwes isbehgt, bet kad to — nepeemirstu.

— Brestes dseljszeta bahnusi ne sen notika ne wisai jojigs at-
gadijums. Kahds jauns greissiedigs feewas-wihrs, redsedams ka kahds
dseljszeta agents pahral laipni pret wina feewu isturahs, iswilka re-
wolweri un ißchahwa diwi reises uß laipnigo agentu, bet par laimi waj
uelaimi lodes aiffkrehja garam, bet polizeja nē, ta schahweju fanehma.

— 17. sch. m. kahda 4 gadus weza meitene spehledamahs eebahsuſe ſawu galwu preelsch durwu aiftaſiſchanas pefecta ſchnores zilpa. Mahju eedſhiwotaji behrna spehleſchanos, ne ari wina brehzeenu nau dſirdejuſchi. Neloini pamanidami tee gan behrnu atwalingaja, bet meitene jan bija ſawu garu islaiduſe.

Kiewa. 3. oktobri nodeguščas Kiewā wairak bodes. Skahde ſneedsjotees lihdj 400,000 rublu. Apydroſčinaſčanas ſuma iſtaifot tifai 60,000 rubl.

Grodno. 30. septembrī ir ne tāhl no Grodnas 30 wagonu garšč pretēju brauzeens ī sledēhn īslēhzis. Nelaimē notikuše zaurto, ka weenam wagonam aise noluhsūse. Daudz wagonu ir pa dalai sadragati. Virskonduktors un kōnduktors ir stipri eewainoti. Nelaimē buhtu wehl jo leelaka notikuše, ja lolomotives wadons nebuhtu breesmas lailā pamanījīs un lokomotīvi naturejīs.

Ostrogoščka. (Voroneschus gub.) Nakti us 25. septembri sahds tureenes preesteris no ſawa weeniga dehla kluwis nosiſis. Tehwa ſlepkawa ir 18 g. wezs ſehns, kas pedſehrdamees weda pahraf nekreetnu un palaidigu dſihwi un tamdehl ari ar weenu ſanahza ar tehwu ſtrihdū. Ari minetā wakarā pedſehrees dehls ar tehwu ſastrihdejuſchees. Otrā rihtā preesteri atrada ar ſaſiſtu galwu knapi dſihwu us grihdū ſawās aſiniſ gulam. Slepkawa bija aifgahjis, bet to itin drihj apzeetinaja.

Politikas vahrfkats.

G. M. Nigā, 23. oktobri. Afganistana un Bulgaru weenoschanahs zenteeni wehl alash Ciropas usmanibu pirmā kahrtā groša us ſewi. Anglu ministeru-padome nospreeduſi, emiram Schir Ali peefuhtit bei- džamo ralstu, kura ta no mina pagehr atbildi kahdās 2—3 nedelās, noluhgīchanu un daſħas apfohlīchanas, kas ſihmejahs us nahtamibu. Naw tizams, ka Afganistanas waldneeks ſhos pagehrejumus iſpildihs un ta tad karſch ar to gan nebuhs nowehrſchams, us ko Anglija jau ari fataiſahs. — Par Bulgaru zenteeneem un Turku wahjibahm mehs iſg. ned. num. jo plaschaki eſam runajuschi. Pa tam tur no jauna tikai tas buhtu eewehrojams notizis, ka naids ſtarp abahm tautibahm alash ja ajsaks palizis, ka Turku waras-darbi pret Bulgareem alash jo gaischaki peerahdahs un ka ſhee Kreewu pahrwaldibu luhs, lai Nihtu-Rumeliju jeb Deenwiou-Bulgariju, ka Ajsbalkana-Bulgariju tur ſauz, ſaweno ar patstahwigo Bulgariju. Par wiſahm ſchihm leetahm Turku waldiba, ka jau ſenak peefihmets, ir laiduji zirkuler-ralstu leelwalſtihm un, ka protams, wiſu wainu krahwū ſreeuem wirſu. Kreewu wal- dibai ne-nahzahs gruhti, ſchahdu pahrgalwigu netaiſnibu peerahdit un ta tad, bes ween pee Anglijas, Turku waldiba pee leelwalſtihm tizibu ne-atrod. Preelsch kahda uehnescha Wahzu waldiba uſaizinaja Austriaju, Italiju, Franziju un Angliju us weenoschanos pret Turku waldiba, fura pastahwigi ſtrahdā pret Berlines nolihgumu. Doreiſ Anglija no tahdas weenoschanahs atſazijahs, bet tagad wiņa to aſkal gribs, ūtſhu ne wiſ pret Turfeem, wiņas lutſleem, bet pret ſreeuem uſ ko atkaſ

